

ERFARINGER MED
IMPLEMENTERING OG BRUK
AV BUFDIR SINE
RETNINGSLINJER «SEKSUELLE
OVERGREP MOT VOKSNE
PERSONER MED
UTVIKLINGSHEMMING»
I KRISTIANSUND

I Molde 11. januar 2018 av Maria Therese Aasen- Stensvold

Vernepleier

► Meg

VERNEPLEIER

VIDEREUTDANNING: HELSELEDELSE, SEKSUALITET & FUNKSJONSHEMMING,
NÅ VELFERDSTEKNOLOGI.

ARBEIDET SOM MILJØTERAPEUT, AVDELINGSLEDER OG NÅ PERSONALLEDER.
HAR VÆRT PROSJEKTLEDER I 2 ÅR FOR PROSJEKTET «UTVIKLE OG
IMPLEMENTERE TILTAK I FORHOLD TIL SEKSUELL HELSE FOR MENNESKER MED
UTVIKLINGSHEMMING.

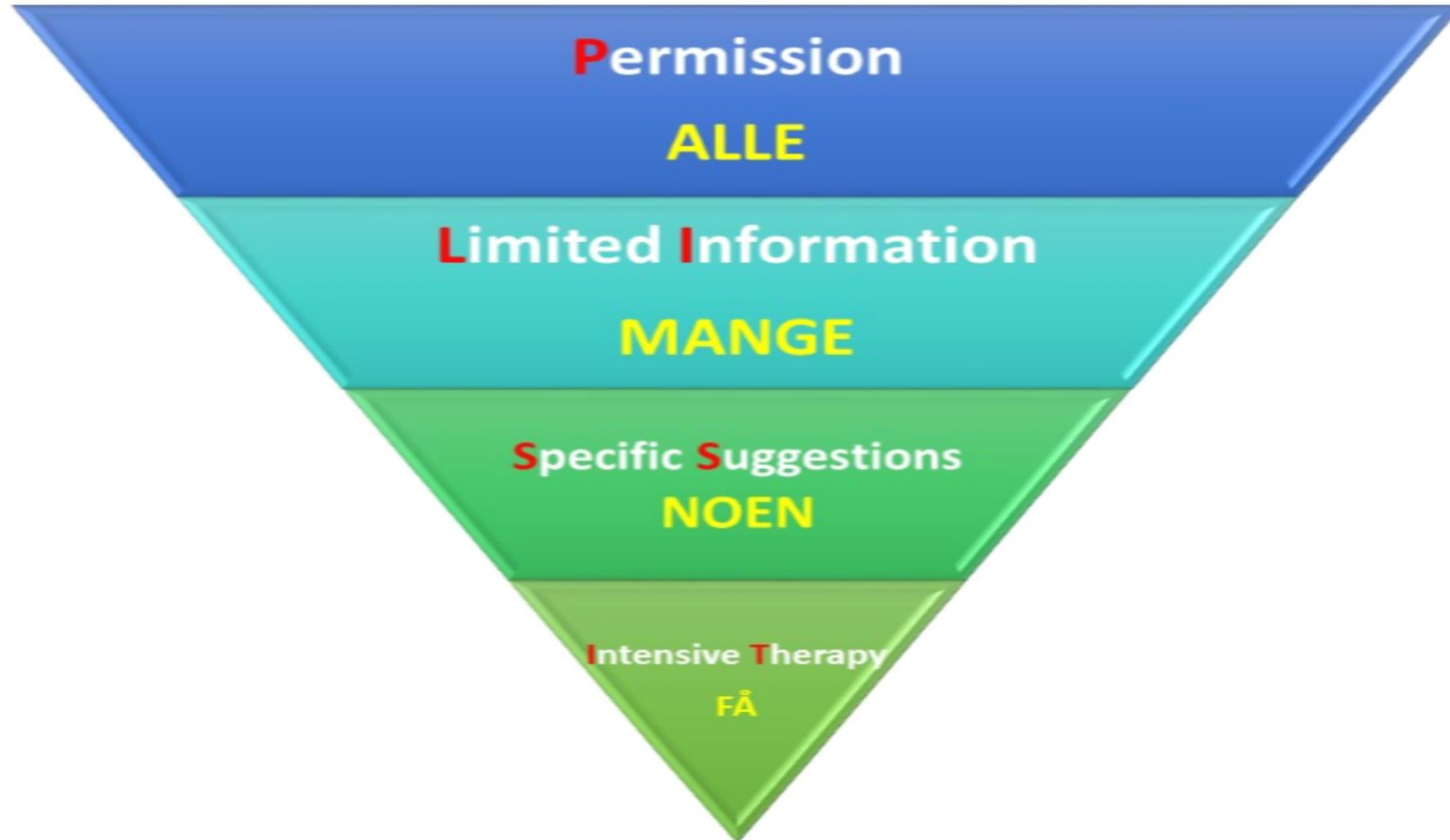
NÅR DET HELE STARTET OG HVORFOR

- 2012-2013, jeg var avdelingsleder
 - Når jeg begynte arbeide med tematikken, fikk jeg også en bestilling fra kommunalsjef om å implementere retningslinjene i kommunen.
 - Fikk ta utdanning og laget nettverk, skaffet alt av litteratur.
 - Bufdir sine rutiner kom.
 - Motivasjonen min var at jeg så hvor litt økt kompetanse, gav store forskjeller for bruker, ansatte, pårørende osv.
 - Valgte å se og snakke om temaet ved å sette det på dagsorden.
-

BEGREP

- Seksualvennlig miljø, ut fra Barstad: « når et miljø synliggjør at det er greit å snakke om sex; seksualitet og seksuelle problemer»
 - ETIKK – JUSS - FAG alt må vurderes opp imot disse tre.
 - PLISSIT modellen
 - Seksualitet på dagsorden, er en dansk modell
-

GRUNNLAG FOR OPPLÆRING, PLISSIT MODELLEN

FRA DANSK HÅNDBOK SOCIALSTYRELSEN

Bør beherskes af alle

**Generel dialog, information, rådgivning
og vejledning, fx:**

I Være samtalepartner.

I Give generel information.

I Give råd og vejledning.

UTFORDRINGER PÅ VEIEN

- Lite tid og hektisk hverdag, velges dette bort er ofte best tror mann.
 - Tabu område, og det har jeg fått erfart.
 - Utfordring med underrapportering, og handling av det som blir rapportert. Stor variasjon når det ikke er satt på dagsorden.
 - Holdninger og kultur. Blant ansatte, pårørende, brukere og alle andre en møter.
 - Stor pågang av problemstillinger angående seksualitet, internt og utenfor kommunen.
-

NOE VI HAR LYKTES MED

- Fått hevet kompetansen og innført rutinene.
 - Økt faglig kompetanse, lovverk, og etikk.
 - Seksualvennlige miljøet, og holde det vedlike.
 - Bedre på tvang, selvbestemmelse og brukermedvirkning.
 - Tatt den enkelte på alvor også innen et viktig tema som seksualitet.
 - Satt det på dagsorden, fått seksualitet inn i naturlige sammenhenger, etisk refleksjon, i naturlige settinger.
-

HVA KONKRET HAR VI GJORT:

- Det startet på individ nivå, så systemnivå for å håndtere saker.
- Etter hvordan håndtere saker, hvordan forebygge saker.
- Fått midler til prosjekt for å heve kompetansen.
- Ønsker fortsette med prosjekt for å formidle kompetansen og erfaringer til andre kommuner.
- Dratt på konferanser og laget nettverk.
- Målet med prosjektet var å starte grupper med opplæring bruker, pårørende.
- Har erfart at det er opplæring til ansatte og seksualvennlige miljø som er nøkkelen.
- Fått rutinene ut i avdelingene, fått seksualitet i års hjulet for fag og brukermøter.

OPPLÆRINGEN I AVDELINGER

- Har ikke gjennomgått retningslinjene med de ansatte, men alle ansatte må signere på at de har lest og satt seg inn i rutiner og veileder.
 - Opplæring om at det er mye fra null til knull.
 - Opplæring ut fra Plissit modellen og tatt utgangspunkt i danske seksualitet på dagsorden og hva som forventes av alle ansatte på 1 nivå.
 - Spørreundersøkelse på avdelingsleder nivå og ansatte før og etter opplæring. Kartlegge holdninger, kultur og tilpasser opplæringen ut fra dette.
 - Mennesker med utviklingshemming er også seksuelle vesen.
 - Lær de ansatte og dokumentere hva de ser eller hører.
-

KONKRETE RÅD:

- Det må forankres i kommunens ledelse at dette er et område som krever ressurser.
- Sett temaet på dagsorden.
- Fokus på rett dokumentasjon
- Høyt fokus på seksualvennlige miljø, med grunnlag i fag, etikk og juss.
- Læringen og endringer kommer fort, og gevinst på andre områder som tvang og makt, samtykke, brukermedvirkning, pårørende/verge, faglighet. Dette har vært min største motivasjonsfaktor.
- Bruk ordene på kroppen og veiled om samfunnets regler og normer.
- Våg å handle og ikke minst våge se og høre.
- Bruk caser til bufdir i opplæring og lær de ansatte og lage dette selv, er de vurdere casene opp mot etikk, fag og juss.

NOEN RÅD TIL

- Få laget ressursteam, og en ansvarlig og gi de tid og rom.
 - Tørr å diskutere og være uenig, snakk med andre instanser for eksempel politi, Barnehus, barnevern, andre aktuelle.
 - Tørr å snakke om aktuelle case ved de ulike avdelinger, der de ansatte kan kjenne seg igjen.
 - Gjør det aktuelt for den enkelte ansatt og de brukerne de bistår.
 - Alle ansatte er viktig, siden det er de som jobber nærmest brukerne og pårørende.
 - Tørr å snakke om seksualitet på lik linje med kosthold osv.
 - Ikke tro andre følger opp, undersøk om andre instanser gjør det.
-

SISTE ARK MED RÅD

- Implementer temaet seksualitet i allerede eksisterende møte, etikkgrupper, brukermøter, tvang og makt.
- Får det tidlig inn i individuell plan til alle brukere.
- Bruk de naturlige arenaer der brukere er for å gi veiledning og naturlige samtaler om tema innen seksualitet. Eksempel hvem kan være kjærester, hva er tillat i lovbrudd barneporno, nettvett.
- For å bruke retningslinjene for seksuelle overgrep må vi faktisk anerkjenne at dette kan skje og at de kan bli utsatt eller utsette andre for overgrep.
- ETIKK, JUSS og FAG, må henge sammen og arbeids systematisk med.